

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 48/17

Luxemburg, 10 mei 2017

Arrest in zaak C-133/15

H. C. Chavez-Vilchez e.a./Raad van bestuur van de Sociale
verzekeringbank e.a.

Een derdelander die ouder is van een minderjarig kind dat het Europees burgerschap bezit, kan aanspraak maken op een afgeleid verblijfsrecht in de Unie

Dat de andere ouder, burger van de Unie, zelf de dagelijkse en daadwerkelijke zorg voor het kind op zich zou kunnen nemen, is een relevant gegeven, maar volstaat op zich niet om een verblijfsvergunning te weigeren. Vastgesteld moet kunnen worden dat er tussen het kind en de ouder-derdelander niet een zodanige afhankelijkheidsverhouding bestaat dat het kind genoopt zou zijn het grondgebied van de Unie te verlaten indien aan die ouder een verblijfsrecht wordt geweigerd.

Mevrouw Chavez-Vilchez, die de Venezolaanse nationaliteit heeft, is op een toeristenvisum in Nederland aangekomen. Uit haar relatie met een Nederlands onderdaan is in 2009 een kind geboren dat de Nederlandse nationaliteit heeft. De ouders en het kind hebben in Duitsland gewoond tot in juni 2011, in welke maand Chavez-Vilchez en haar kind de gezinswoning hebben moeten verlaten. Chavez-Vilchez heeft sindsdien het gezag over haar kind en zij heeft verklaard dat de vader niet bijdraagt in het onderhoud en de opvoeding van het kind. Omdat zij echter geen verblijfstitel had, hebben de Nederlandse instanties haar aanvraag voor bijstand en kinderbijslag afgewezen.

De situatie van zeven andere personen, onderdanen van niet-EU-landen, vertoont gelijkenissen met die van mevrouw Chavez-Vilchez: het gaat daarbij om moeders van een of meer kinderen met de Nederlandse nationaliteit, van wie de vader Nederlander is. Die kinderen zijn allen erkend door hun vader, maar wonen hoofdzakelijk zo niet uitsluitend bij hun moeder. Die zaken verschillen echter voor wat betreft de betrekkingen tussen de ouders en de kinderen op het gebied van het ouderlijk gezag en de bijdrage in het onderhoud, de situatie van de moeders betreffende hun recht om op het grondgebied van de Unie te verblijven alsook de situatie van de minderjarige kinderen zelf. Anders dan in het geval van mevrouw Chavez-Vilchez, hebben de minderjarige kinderen van de zeven andere personen bovendien nooit gebruik gemaakt van hun recht op vrij verkeer: zij wonen sinds hun geboorte in de lidstaat waarvan zij de nationaliteit bezitten (dat wil zeggen Nederland).

De Centrale Raad van Beroep, waarbij de geschillen over de weigering van de Nederlandse instanties om de betrokken moeders bijstand en kinderbijslag toe te kennen aanhangig zijn gemaakt, heeft besloten zich tot het Hof van Justitie te wenden. Die rechterlijke instantie vraagt zich af of de belanghebbenden, als moeder van een kind dat burger van de Unie is, in hun respectieve omstandigheden een verblijfsrecht aan artikel 20 VWEU (burgerschap van de Unie) kunnen ontleen. Indien dat het geval is zouden zij in voorkomend geval op basis van de Nederlandse wetgeving in aanmerking komen voor bijstand of kinderbijslag. De Centrale Raad van Beroep wenst meer in het bijzonder te vernemen, welk belang moet worden gehecht aan het feit dat de vader, burger van de Unie, in Nederland of in de Unie verblijft.

In zijn arrest van heden verklaart het Hof om te beginnen dat de situatie van mevrouw Chavez-Vilchez en van haar kind, die beiden gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrij verkeer, allereerst moet worden getoetst aan artikel 21 VWEU (vrij verkeer en verblijf van Europese burgers

op het grondgebied van de lidstaten) en aan richtlijn 2004/38¹ (die de uitoefening van de vrijheid van verkeer en van verblijf beoogt te vergemakkelijken). Het is aan de Nederlandse rechter om in dit verband te beoordelen of de voorwaarden van die richtlijn vervuld zijn zodat mevrouw Chavez-Vilchez aanspraak kan maken op een afgeleid verblijfsrecht. Indien dat niet het geval is, moeten haar situatie en die van haar kind, net als die van de overige betrokken personen, aan artikel 20 VWEU worden getoetst.

In dit verband herinnert het Hof aan zijn rechtspraak dat artikel 20 VWEU zich verzet tegen nationale maatregelen, daaronder begrepen beslissingen waarbij een verblijfsrecht wordt geweigerd aan familieleden van een burger van de Unie, **die tot gevolg hebben dat de burger van de Unie het effectieve genot van de voornaamste aan zijn status ontleende rechten wordt ontzegd.**

In de onderhavige gevallen zou door de eventuele verplichting voor de moeders om het grondgebied van de Unie te verlaten, hun kinderen daarmee het effectieve genot van de essentie van die rechten kunnen worden ontzegd doordat zij genoopt zouden zijn het grondgebied van de Unie te verlaten. Het is aan de Nederlandse rechter om dat te beoordelen. Om dat risico te beoordelen moet worden bepaald, welke ouder de daadwerkelijke zorg voor het kind heeft en of er een daadwerkelijke afhankelijkheidsverhouding bestaat tussen het kind en de ouder die onderdaan is van een niet-EU-land. In dat verband dienen de bevoegde instanties rekening te houden met het recht op eerbiediging van het gezinsleven en met het hogere belang van het kind.

De omstandigheid dat de andere ouder, burger van de Unie, daadwerkelijk alleen de dagelijkse daadwerkelijke zorg voor het kind kan en wil dragen, is een relevant gegeven, maar volstaat op zich niet om te kunnen vaststellen dat er tussen de ouder die onderdaan van een niet-EU-land is en het kind niet een zodanige afhankelijkheidsverhouding bestaat dat dat het kind genoopt zou zijn het grondgebied van de Unie te verlaten indien aan die onderdaan van een niet-EU-land een verblijfsrecht werd geweigerd. Om tot een dergelijke vaststelling te komen moeten immers, in het hogere belang van het kind, alle betrokken omstandigheden in de beschouwing worden betrokken, meer in het bijzonder de leeftijd van het kind, zijn lichamelijke en emotionele ontwikkeling, de mate van zijn affectieve relatie zowel met de ouder die burger van de Unie is als met de ouder die onderdaan van een niet-EU-land is, evenals het risico dat voor het evenwicht van het kind zou ontstaan indien het van deze laatste ouder zou worden gescheiden.

Wat de bewijslast betreft dient de ouder die onderdaan van een niet-EU-land is de gegevens te verschaffen aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of ingeval hem een verblijfsrecht zou worden geweigerd, het kind het effectieve genot van de essentie van de aan de status van burger van de Unie ontleende rechten zou worden ontzegd doordat het genoopt zou zijn het grondgebied van de Unie te verlaten.

De nationale instanties moeten er echter voor waken dat de toepassing van nationale voorschriften betreffende de bewijslast afdoet aan de nuttige werking van artikel 20 VWEU. Zo zullen de nationale instanties het nodige onderzoek moeten verrichten om na te gaan waar de ouder die onderdaan van die lidstaat is woont. Zij moeten ook onderzoeken of die ouder inderdaad alleen de dagelijkse daadwerkelijke last voor het kind kan en wil dragen. Bovendien dienen zij te onderzoeken of er een zodanige afhankelijkheidsverhouding bestaat tussen het kind en de ouder die onderdaan is van een niet-EU-land, dat het kind bij weigering van een verblijfsrecht aan deze laatste ouder het effectieve genot van de essentie van de aan zijn status van burger van de Unie ontleende rechten zou worden ontzegd doordat het het grondgebied van de Unie zou moeten verlaten.

¹ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB 2004, L 158, blz. 77, en – rectificatie – PB 2004, L 229, blz. 35).

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170